

Samenvatting

Op 7 juli 2026 heeft de gemeenteraad het amendement 'Tijdelijk overbruggingsfonds culturele initiatieven' aangenomen. Met dit amendement is, vooruitlopend op de inrichting van een gemeentelijk noodfonds, een bedrag beschikbaar gesteld voor twee culturele organisaties die kampen met acute financiële problemen: € 70.000 voor Stichting Museum aan het Vrijthof (Fotomuseum) en € 50.000 voor Stichting Space for Art and Culture (S.A.C.). Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan voorgenoemde raadsbesluit.

1. Beslispunten

Het college besluit:

1. Een incidentele subsidie te verstrekken aan Stichting Museum aan het Vrijthof (Fotomuseum) à € 70.000 ten behoeve van het voortbestaan van de organisatie;
2. Een incidentele subsidie te verstrekken aan Stichting Space for Art and Culture (S.A.C.) à € 50.000 ten behoeve van het voortbestaan van de organisatie.
3. De raad met een raadsinformatiebrief te informeren over de uitvoering van het amendement 'Tijdelijk overbruggingsfonds culturele initiatieven'.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 14 september 2026:

Conform.

2. Aanleiding

Op 7 juli 2026 heeft de gemeenteraad het amendement *'Tijdelijk overbruggingsfonds culturele initiatieven'* aangenomen. Daarbij is besloten om vooruitlopend op een nog in te richten noodfonds € 70.000 beschikbaar te stellen voor Stichting Museum aan het Vrijthof (Fotomuseum) en € 50.000 voor Stichting Space for Art and Culture (S.A.C.). Deze middelen worden alvast gedekt uit het door de beschikbaar gestelde budget van € 500.000 voor uitvoering van het amendement. Beide organisaties hebben een subsidieaanvraag ingediend. Met voorliggend voorstel geeft het college uitvoering aan het amendement.

3. Beoogd effect

Het ondersteunen van twee culturele instellingen in acute financiële nood, namelijk Stichting Museum aan het Vrijthof (Fotomuseum) en Stichting Space for Art and Culture (S.A.C.).

Global Goals (SDG's)

4. Argumenten

1.1 Met de subsidieverlening wordt uitvoering gegeven aan een expliciet besluit van de gemeenteraad.

Bij de behandeling van de Jaarstukken 2025 heeft de raad middels het amendement *'Tijdelijk overbruggingsfonds culturele initiatieven'* besloten om vooruitlopend op een nader uit te werken noodfonds € 70.000 beschikbaar te stellen voor het Fotomuseum en € 50.000 voor S.A.C.. Deze middelen worden alvast gedekt uit het door de beschikbaar gestelde budget van € 500.000 voor uitvoering van het amendement. Met deze subsidieverlening geeft het college uitvoering aan dit amendement. De acute financiële problematiek vraagt om een snelle interventie. Omdat de beoogde subsidieregeling voor het noodfonds nog niet is vastgesteld en daardoor op dit moment geen grondslag biedt voor subsidieverstreking, is sprake van een bijzondere situatie die het verstrekken van incidentele subsidies rechtvaardigt. Met de incidentele subsidies wordt beoogd de acute liquiditeitsproblemen op te vangen en de continuïteit van de betrokken organisaties te waarborgen en hiermee bij te dragen aan het doel van het noodfonds.

De subsidies hebben een incidenteel karakter en zijn uitsluitend bedoeld om de huidige acute liquiditeitsproblematiek te adresseren. De subsidie vormt geen structurele financiering van het Fotomuseum en S.A.C. en schept geen aanspraak op toekomstige subsidieverlening. Door middel van deze tijdelijke ondersteuning wordt voorkomen dat maatschappelijk waardevolle organisaties wegvallen.

1.2 Het Fotomuseum heeft een eenmalige financiële bijdrage nodig om een tekort op te vangen.

Het Fotomuseum heeft aangegeven te kampen met een acuut maar tijdelijk exploitatietekort. Op basis van de aangeleverde informatie biedt een eenmalige bijdrage van € 70.000 voldoende ruimte om de exploitatie te stabiliseren en de activiteiten voort te zetten. Daarmee sluit de aanvraag aan bij de doelstelling van het amendement om culturele initiatieven met acute financiële problemen eenmalig te ondersteunen.

1.3 Het Fotomuseum beschikt over een voldoende onderbouwde toekomstperspectief.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat sprake is van een tijdelijke financiële problematiek en niet van een structureel tekort. De organisatie heeft aangegeven dat zij na deze eenmalige ondersteuning in staat is de bedrijfsvoering anders in te richten en de activiteiten voort te zetten zonder aanvullende noodsteun. Hiermee past de situatie binnen de uitgangspunten die voor het noodfonds worden ontwikkeld.

1.4 Het Fotomuseum levert een bijdrage aan de culturele infrastructuur van Maastricht.

Het Fotomuseum vormt een waardevolle culturele voorziening binnen de stad. Het voortbestaan van de organisatie draagt bij aan een divers cultureel aanbod voor inwoners en bezoekers en voorkomt dat een bestaande culturele instelling als gevolg van tijdelijke financiële problemen wegvalt.

2.1 S.A.C. heeft een eenmalige financiële impuls nodig om de activiteiten te kunnen voortzetten.

S.A.C. verwacht vanaf september 2026 acute liquiditeitsproblemen. De eenmalige subsidie van € 50.000 biedt de organisatie financiële ruimte om de lopende activiteiten voort te zetten en voorkomt dat op zeer korte termijn activiteiten moeten worden beëindigd.

2.2 S.A.C. levert een bijdrage aan het culturele veld van Maastricht.

In relatief korte tijd heeft S.A.C. zich ontwikkeld tot een laagdrempelig kunstpodium en ontmoetingsplek voor kunstenaars, makers, studenten en culturele organisaties. Daarbij wordt samengewerkt met diverse partners binnen het Maastrichtse culturele en onderwijsveld. Het tijdelijk behouden van deze functie draagt bij aan de culturele dynamiek van de stad.

5. Subsidie

De ondersteuning wordt verstrekt in de vorm van een incidentele subsidie op grond van artikel 4:23 lid 3 onder d van de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene Subsidieverordening 2020 gemeente Maastricht. Gelet op het publieke belang van het in stand houden van culturele voorzieningen en het ontbreken van een gemeentelijke opdrachtrelatie is subsidieverlening het passende instrument.

6. Kanttekeningen of risico's

1.1 & 2.1 Precedentwerking

De aanvragen van S.A.C. en het Fotomuseum betreffen incidentele subsidies. Precedentwerking is een risico dat hoort bij het verstrekken van incidentele subsidies. Dit vloeit voort uit een combinatie van discretionaire bevoegdheden en het gelijkheidsbeginsel. Andere partijen kunnen dan stellen dat zij op grond van precedentwerking aanspraak hebben op een vergelijkbare incidentele subsidie.

Artikel 4:23 Awb bevat de hoofdregel dat subsidies alleen mogen worden verleend op grond van een wettelijke grondslag, meestal een subsidieregeling. Het artikel biedt echter enkele uitzonderingen op die hoofdregel. Een daarvan is de mogelijkheid om een subsidie te verlenen zonder subsidieregeling, namelijk de incidentele subsidie van lid 3 onder d. Artikel 4:23 Awb geeft een uitzondering voor incidentele subsidies, zodat deze zonder wettelijke grondslag kunnen worden verleend. Dit impliceert dat het bestuursorgaan een zekere discretionaire bevoegdheid heeft bij de besluitvorming over eenmalige, projectmatige subsidies met een maximale looptijd van vier jaar. Afwijking van bestaand beleid of eerdere vergelijkbare subsidieverleningen kan echter leiden tot een beroep op het gelijkheidsbeginsel. Andere partijen kunnen dan stellen dat zij op grond van precedentwerking aanspraak hebben op een vergelijkbare incidentele subsidie.

1.2 & 2.2 Schaarse subsidies/incidentele subsidies

Recente rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2025:3409) heeft een belangrijke beperking aangebracht in de toepassing van artikel 4:23 lid 3 sub d Awb. De Afdeling benadrukt dat een incidentele subsidie uitsluitend bedoeld is voor unieke, onverwachte en niet-structurele situaties. Het gaat om gevallen waarin het bestuursorgaan redelijkerwijs niet kon voorzien dat subsidie nodig zou zijn en waarin geen andere potentiële gegadigden bestaan. Juist omdat het om zulke uitzonderlijke situaties gaat, hoeft er geen mededingingsruimte te worden geboden. Daardoor ontstaat een overgangssituatie: lopende aanvragen en bestaande verwachtingen moeten worden beoordeeld in het licht van de nieuwe rechtspraak, terwijl tegelijkertijd wordt gewerkt aan een structurele oplossing via een subsidieregeling voor 2027.

Door in deze overgangssituatie toch gebruik te maken van de incidentele-subsidiebepaling (art. 4:23 lid 3, aanhef en sub d Awb), lopen we het risico dat een rechter oordeelt dat de wettelijke grondslag ontbreekt. Het risico wordt deels ondervangen door het beroep op het vertrouwensbeginsel, maar blijft aanwezig zolang geen subsidieregeling beschikbaar is. Gelet op de acute liquiditeitsproblemen van het Fotomuseum en S.A.C. en het eenmalige karakter van de benodigde ondersteuning, wordt subsidieverlening in de vorm van een incidentele subsidie passend en proportioneel geacht.

1.3 & 2.3 De subsidie loopt vooruit op het nog op te richten noodfonds.

De incidentele subsidies aan het Fotomuseum en S.A.C. worden verstrekt buiten de nog vast te stellen subsidieregeling voor het noodfonds. Omdat de regeling nog niet is vastgesteld, kan niet worden uitgesloten dat het Fotomuseum en S.A.C. op grond van de regeling in aanmerking zouden kunnen komen voor subsidie. Het uitgangspunt is echter dat de incidentele subsidies als eenmalige tegemoetkoming gelden en dat aan het Fotomuseum en S.A.C. in het kader van dezelfde problematiek geen aanvullende subsidie uit het noodfonds wordt verstrekt gezien het doel, namelijk het verlenen van acute noodsteun ter voortbestaan van de organisaties, met het verlenen van de incidentele subsidies bereikt is.

2.4 De subsidie biedt geen structurele oplossing voor de financiële problematiek van S.A.C.

De bijdrage van € 50.000 biedt S.A.C. tijdelijke financiële ruimte, maar neemt de onderliggende financiële problematiek niet weg. Op basis van de aangeleverde informatie blijft het structurele exploitatietekort bestaan. Er is vooralsnog geen zicht op aanvullende financiering vanuit de gemeente, provincie of andere regelingen na afloop van deze noodsteun. Het is aan S.A.C. zelf om een duurzaam toekomstperspectief te vinden.

2.5 S.A.C. heeft verzocht om additionele steun die niet past binnen de kaders van het amendement.

Na een bestuurlijk gesprek heeft S.A.C. per mail verzocht de financiële steun te verhogen naar €100.000 (waarvan € 30.000 uit te keren in 2026 en € 70.000 in 2027). Dit past echter niet binnen de kaders van het door de raad vastgestelde amendement. Om die reden wordt voorgesteld vast te houden aan een incidentele subsidieverlening van € 50.000.

7. Financiële gevolgen

De voorgestelde subsidieverleningen betreffen incidentele lasten van in totaal € 120.000. Deze worden gedekt uit de incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld op basis van het door de raad aangenomen amendement 'Tijdelijk overbruggingsfonds culturele initiatieven' bij de Jaarstukken 2025. Van het beschikbaar gestelde budget van € 500.000 wordt alvast € 70.000 ingezet voor het Fotomuseum en € 50.000 voor S.A.C. Na toekenning resteert € 380.000 voor inrichting van het noodfonds culturele initiatieven. Het betreft incidentele uitgaven binnen programma Cultuur

8. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Na besluit van het college zullen de incidentele subsidies worden verstrekt volgens de geldende wet- en regelgeving. Naar verwachting duurt de behandeling van de subsidieaanvragen dan nog maximaal 2 weken inclusief uitbetaling. Er wordt gewerkt aan de subsidieregeling voor het noodfonds om verder uitvoering te geven aan het besluit genomen door de Raad. Deze subsidieregeling bevindt zich momenteel nog in de uitwerkingsfase. Hoewel het voornemen bestaat de regeling ter vaststelling aan het college voor te leggen, is op dit moment nog niet zeker wanneer de regeling definitief zal worden vastgesteld. Zodra de regeling in werking treedt, biedt zij een kader voor de beoordeling van subsidieaanvragen. Daarmee wordt voorzien in een uniform beoordelingskader voor subsidieaanvragen, waardoor afzonderlijke collegevoorstellen, zoals dit voorstel, voor vergelijkbare aanvragen in de toekomst volledig overbodig worden.

9. Communicatie

Na het besluit van het college worden Stichting Museum aan het Vrijthof (Fotomuseum) en Stichting Space for Art and Culture (S.A.C.) geïnformeerd over de instemming met subsidieverstrekking door het college. Het verstrekken van deze incidentele subsidie betreft uitvoering van een uitdrukkelijke wens van de Raad, zoals beschreven onder kanttekening 1.2 & 2.2 wordt er in dit geval geen mededingingsruimte geboden middels publicatie van de voorgenomen subsidieverstrekking.

Daarnaast wordt de gemeenteraad met een RIB geïnformeerd over de uitvoering van het amendement en de voortgang van het noodfonds culturele initiatieven. Verdere externe communicatie vindt plaats via de reguliere openbaarmaking van collegebesluiten.